

Ko te Kāinga Kōrerorero ki Te Hiku o te Ika

nā Ngāwai Herewini o Ngā Puhi me Ngāi Tūhoe

Erima tekau mā rua te hunga kei roto i te kaupapa o Kāinga Kōrerorero ki Kaitaia engari he tokomaha tonu te hunga o te hapori kei te hiahia mai ki te kaupapa nei hei huarahi whakatō i te reo ki roto i te kāinga.

Ko te Kāinga Kōrerorero tētahi kaupapa akiaki i ngā whānau kia kaha ake rātou ki te kōrero Māori. Tekau mā rima ngā rohe kei te tiaki i te kaupapa nei i raro i te manaakitanga a Te Ataarangi.

E mahi ana ngā mātua katoa o ō mātou whānau o Kaitaia nei. Kei roto rātou i ngā kaupapa o ngā kura, o ngā kōhanga, o te hapori, e muia ana hoki rātou e ngā kaupapa o te whānau. Heoi anō, ahakoa te nui o ngā kaupapa kei te tōtō i a rātou, e kaha tonu ana rātou ki te hāpai i te reo.

Ka kitea ngā whānau o konei i ngā kaupapa katoa: ko te kōhanga reo, te hauora, te kura kaupapa Māori, Te Tāhuhu o te Mātauranga, te noho a te tupuna ki te taha o ana mokopuna. He pouako i te reo ētahi, he rōia, he rata, he kaiwhakahaere i ngā kaupapa a ngā mokopuna i ngā whare kōhungahunga. Koia nei ngā pānga a ngā whānau o Te Tai Tokerau ki roto o Kaitaia e noho ana ki raro i te marumarutanga o Kāinga Kōrerorero.

He 'pouārahi' ahau i te kaupapa nei. Ko tētahi o aku whāinga, kia kitea tētahi huarahi e tū ai tētahi wāhi mō te reo ki roto i te hapori hei wāhi hāereerenga mā ngā whānau o Kāinga Kōrerorero me te hunga whānui, kia puta mai ai te reo i te kāinga, ki waho.

Ko ētahi o ngā poureo i tētahi huihuiinga (nā Ngāwai Herewini te whakaahua nei)

Ko ngā poureo ngā tāngata mōhio ki te reo i ngā whānau. Ka noho rātou hei 'pou' mō te reo.

Te hui ā-tau a Te Ataarangi

I kitea e ētahi kaimahi o Te Taura Whiri i te Reo Māori te reka o ngā mahi a Te Ataarangi i tā mātou taenga ki te hui ā-tau i tū i Mangatū, i Tūranganui a Kiwa. Neke atu i te 500 te nui o te tangata i tērā hui whanaungatanga, akoranga hoki. E toru rā te roa o ngā papamahi e haere ana, nā, ka whiriwhirihia e ngā iwi ngā papamahi e hiahia ana rātou, otirā he papamahi whakarite kōauau, he ako i te reo o Hawai'i, he mau rānei ki ētahi kōrero tawhito nā ō tātou tūpuna. I tā ētahi tāngata ki te moko i roto i te tupuna whare – me kī, he rahi rawa ngā kaupapa hei whāwhā mā te tangata i tērā hui.

Kātahi anō mātou ka rongoi i tētahi kupu hou i haria mai e ngā Māori o Poihākēna hei ingoa karanga mō taua whenua – 'ko te Pāpākanui a Māui.' E kī ana, nā te āhua o tō rātou kāinga hou - he whenua nui, he whenua kua roa e takoto ana i raro i ngā hihi o Tamanui te rā i kī ai, kua pakapaka rawa, kua pāpāka. Nō reira he tirohanga hou tēnei i haria mai i tāwāhi, he ingoa hou tēnei hei wānanga mā tātou e noho nei ki Aotearoa nei. He pēhea ō koutou whakaaro?

Ka mutu, i takoto te tono a ngā Māori nei, a ō tātou whānau tonu, kia tū te hui ā-tau a Te Ataarangi ki 'Te Pāpākanui a Māui' a te tau 2009. Ka whakatakotoria ngā whakaaro o tēnā o tēnā, i te otinga ake, ka whakaaetia. Mutu ana te poroporoaki, ka haria te taonga a Te Ataarangi rā, haria tonutia ai ki Poihākēna. He āhuatanga tēnei nā Te Ataarangi mai anō – ka mutu te hui ā-tau, kua haria te taonga, te mauri, hei tiaki, hei manaaki mā te rohe ka whakahaeretia te hui ā-tau a te tau hou.

Ka kawea te mauri o Te Ataarangi ki Poihākēna (nā Ruakere Hono ngā whakaahua nei)

Ko ngā kākā waha o āpōpō

Ka whakamoemiti tonu Te Taura Whiri i te Reo Māori ki ngā manaakitanga a te hau kāinga i tū ai te hui, ki ngā tini tāngata o Te Ataarangi e ū tonu nei ki te kaupapa o te reo.